

دانشگاه آزاد اسلامی واحد دزفول

دانشکده پرستاری و مامایی

طرح درس کارآموزی در عرصه سلامت جامعه/فرد و خانواده/ محیط

تعداد واحد: ۲

مدت کارآموزی: ۹ روز

تعداد دانشجویان: ۱۲

محل برگزاری: مراکز و پایگاههای بهداشتی

نام مربی: معصومه مدیری

اهداف کلی:

۱- کسب توانایی و افزایش مهارت عملی در دانشجویان پرستاری جهت تشخیص مشکلات بهداشتی جامعه و به کارگیری دانش پرستاری عرصه‌ها با استفاده از قدرت خلاقیت، ابتکار و استقلال در جهت حل مسائل بهداشتی در ارتباط با سلامت مددجو، خانواده و جامعه با به کارگیری پویایی گروه.

۲- آموزش چگونگی ارائه خدمات بهداشتی درمانی به منظور ارتقا سطح سلامتی و پیشگیری از بیماری‌ها

اهداف اختصاصی:

۱- در این کارآموزی ضمن یادآوری آموخته‌های دانشجویان در کارآموزی بهداشت جامعه یک از سیستم‌های بهداشتی درمانی شهری و روستایی

۲- استفاده از آموخته‌های نظری و کاربرد اصول مراقبت‌های اولیه بهداشتی (PHC) و پرستاری بهداشت خانواده و بهداشت مدارس و بر اساس فرایند پرستاری خدمات بهداشتی را به مددجویان ارائه می‌دهد.

۳- استفاده از مهارت‌های تفکر خلاق و حل مسئله در بررسی مشکلات بهداشتی و ارائه خدمات بهداشتی

۴- آموزش به مددجویان و پی‌گیری مراقبت‌های آنها نیز در این کارآموزی

اهداف جزئی: در پایان دوره انتظار می‌رود که دانشجو قادر است:

واحد کوریکان:

۱- با مادر و کودک ارتباط صحیح برقرار نماید.

۲- پذیرش کودک را در کلینیک انجام دهد.

۳- تاریخچه کاملی از کودک از زبان مادر تهیه نماید.

- ۴- معاینات فیزیکی کودک را بدرستی انجام دهد.
- ۵- مراحل رشد و تکامل کودک را (جسمی، حرکتی، روانی، اجتماعی، ...) توضیح دهد.
- ۶- روند رشد و تکامل کودک را برای مادر به درستی تفسیر نماید.
- ۷- نمودارهای تغییرات رشد کودک را بدرستی رسم و تفسیر نماید.
- ۸- انحراف از حالات نرمال در رشد و تکامل کودک را تشخیص دهد (مراقبت ویژه).
- ۹- کودکان نیازمند به مراقبت ویژه را شناسایی و اقدامات لازم (آموزش، ارجاع و پیگیری) را در مورد آنها بعمل آورد
- ۱۰- اهمیت تغذیه انحصاری با شیر مادر و مزایای آن، روش صحیح شیر دهی، راه‌های حفظ و تداوم شیردهی و نشانه‌های کفایت شیر را به مادر آموزش دهد.
- ۱۱- روش جمع‌آوری و نگهداری شیر را به مادران شاغل، آموزش بدهد.
- ۱۲- زمان شروع و نحوه استفاده از مکمل‌ها (آهن، مولتی ویتامین، A+D و...) را به مادر آموزش دهد.
- ۱۳- در مورد شروع تغذیه تکمیلی، تهیه و نگهداری آن به مادر آموزش دهد.
- ۱۴- زمان و نحوه از شیر گرفتن شیرخوار را به مادر آموزش دهد.
- ۱۵- بهداشت عمومی دوران کودکی و پیشگیری از حوادث و سوانح را به مادر آموزش دهد (با توجه به سن کودک).
- ۱۶- در مورد ارتباط عاطفی کودک با والدین در هر دوره سنی کودک، مادر را راهنمایی نماید.
- ۱۷- نمودارهای تغییرات رشد کودک را بدرستی رسم و تفسیر نماید.
- ۱۸- زمان شروع اضطراب جدایی، و راه‌های پیشگیری از آن را به مادر آموزش دهد.
- ۱۹- قادر باشد علائم خطر دوره نوزادی را به مادر آموزش دهد.

واحد واکسیناسیون

- ۱- زنجیره سرد را در رابطه با نگهداری واکسن‌ها رعایت نماید.
- ۲- انواع واکسن‌ها، مقدار، راه تجویز و شرایط نگهداری آنها را بیان نماید.
- ۳- واکسن‌ها را شناخته و بر اساس جدول زمان بندی بدرستی تزریق نماید.
- ۴- واکسن‌های تزریق شده را در محل مناسب (دفاتر و پرونده کودک یا مادر) ثبت نماید.
- ۵- عوارض احتمالی واکسن‌ها و مراقبت‌های پس از واکسیناسیون را برای مادر توضیح دهد.
- ۶- موارد کنتراندیکاسیون مصرف واکسن‌ها را بدرستی تشخیص دهد.
- ۷- نمودار دمای یخچال را بدرستی رسم نماید.

۸- نحوه قرارگیری واکسنها را در طبقات یخچال را بداند.

۹- تکنیک تزریقات را برای هر واکسن بدرستی انجام دهد.

۹- تزریق واکسن ها را بر اساس راهنمای ایمنی تزریقات به طور مناسب انجام دهد.

واحد مادران:

۱- با مادر باردار ارتباط صحیح برقرار نماید.

۲- تعیین مراجعات مادر باردار و تعیین سن و هفته بارداری و محاسبه تاریخ احتمالی زایمان و ثبت آن در دفترچه مادر.

۳- تاریخچه کاملی از مادر باردار تهیه نماید.

۳- شناخت علائم خطر دوران بارداری و آموزش به مادر

۴- توانایی تشخیص نیازهای آموزشی مادر باردار نظیر بهداشت فردی، مشکلات شایع و تغذیه دوران بارداری

۵- آموزش مصرف صحیح مکملها و زمان شروع آنها در طی دوران بارداری و پس از اتمام این دوران

۶- توانایی تفسیر آزمایشات مادر باردار و تشخیص موارد غیر طبیعی و چگونگی مواجهه با موارد غیر طبیعی

واحد تنظیم خانواده

۱- پذیرش مادر را جهت ارائه خدمات تنظیم خانواده انجام دهد.

۲- موارد کنتراندیکاسیون مطلق و نسبی همه روش های پیشگیری را بیان نماید.

۳- مشاوره تنظیم خانواده را زیر نظر مربی به زنان ارائه نماید.

۴- آموزش روشهای مختلف پیشگیری از بارداری (انواع قرص ها- آمپول ها- وسیله داخل رحمی و....) را به درستی به مددجو ارائه نماید.

۵- شناخت عوارض مصرف روشهای مختلف پیشگیری از بارداری و آموزش به مراجعین

۶- شناخت روشهای اورژانسی پیشگیری از بارداری و آموزش به مراجعین

۷- انجام مراقبت های لازم قبل از شروع روشهای مختلف پیشگیری از بارداری نظیر کنترل وزن، فشارخون، تعیین BMI و.....

۸- اهمیت معاینات دوره ای زنان و آزمایشات دوره ای لازم تحت پوشش تنظیم خانواده را به مددجو آموزش دهد..

۹- معاینه پستان و تیروئید را بدرستی انجام دهد.

واحد سالمندان:

- ۱- بررسی وضعیت سلامت مددجویان سالمند
- ۲- انجام معاینات سالانه سالمندان
- ۳- آموزش تغذیه مناسب برای سالمندان
- ۴- آموزش مصرف مکمل‌ها در دوران سالمندی
- ۵- آموزش ورزش و تحرک بدنی برای پیشگیری از پوکی استخوان و شادابی سالمند
- ۶- ارجاع به واحد تغذیه و روانشناس در صورت لزوم

بهداشت مدارس:

- ۱- کسب مهارت در زمینه نیازهای آموزشی مدارس در کلیه مقاطع تحصیلی
- ۲- توانایی برقراری ارتباط صحیح با دانش آموزان و با مسئولان مدرسه
- ۳- دادن آموزش صحیح و لازم براساس تقویم آموزشی موجود در مراکز بهداشتی
- ۴- بررسی محیط فیزیکی مدرسه و ارزیابی محیط مدرسه براساس استانداردهای فضای آموزشی
- ۵- توانایی استفاده از وسایل کمک آموزشی نظیر نمایش فیلم و یا استفاده از پمفلت
- ۶- ارائه گزارش بازدید از مدرسه و نوع آموزش و مطلب آموزش داده شده

بهداشت محیط:

- ۱- توانایی برقراری ارتباط صحیح با صاحبان مشاغل
- ۲- بررسی مکان‌ها به همراه مسئول بهداشت محیط و بررسی آنها از نظر وجود یا عدم وجود مشکلات
- ۳- بررسی براساس استانداردهای تعیین شده و ارائه آموزش لازم به صاحبین مشاغل
- ۴- ارائه گزارش در خصوص بازدیدهای انجام شده از اماکنی نظیر سوپرمارت‌ها، نانوايي، آرایشگاه‌ها و....

برنامه بازدید

- ۱- بازدید و بررسی وضعیت بهداشتی یک محیط صنعتی و کارخانه (حداقل یک مورد)
- ۲- بررسی وضعیت بهداشت محیط یک روستا

ایام	برنامه روزانه کارآموز
روز اول	<ul style="list-style-type: none"> - آشنایی با محیط کارآموزی و پرسنل شاغل در مراکز درمانی - آشنایی با واحدهای شاغل در مراکز نظیر واحد کارشناس تغذیه، بهداشت محیط، واحد بهداشت خانواده، واحد واکسیناسیون، اتاق مامایی و غیره - توضیح در ارتباط با امر آموزش و اینکه یکی از مهمترین امور در این واحد توانایی آموزش دادن بوده و اینکه بتوانند موارد مورد نیاز آموزش را تشخیص بدهند - توضیح و آشنا نمودن دانشجویان با سامانه سبب و آیتم‌های موجود آن و نحوه کارکرد با سامانه - توضیح و آشنا نمودن دانشجویان با زیج حیاتی - توضیح در خصوص منطقه بندی مراکز و چگونگی مراجعات افراد به مرکز بر اساس این تقسیم بندی - آشنایی با وسایل موجود در مرکز بهداشت نظیر ترازو و اندازه گیری کنترل قد و دور سر - تعیین تکلیف محوله بر پایه کیس‌های موجود در مرکز و بر اساس آموزشهایی که مورد نیاز بوده و قرار است به مراجعین آموزش داده شود - توضیح در خصوص نحوه ارزشیابی دانشجویان و ارائه تکالیف نظیر پمفلت و گزارش کار و نحوه پر کردن آن
روز دوم	<ul style="list-style-type: none"> - شروع انجام کار توسط دانشجویان با پایش رشد کودکان - ثبت موارد اندازه‌گیری شده در کارت مراقبت و دادن توضیحات لازم به مادران - تشخیص و بررسی موارد غیر طبیعی نظیر کاهش وزن یا عدم رشد قدی - آموزش در خصوص تغذیه انحصاری با شیر مادر و توضیح در ارتباط با روش صحیح شیر دهی - آموزش در خصوص مشکلات حین شیر دهی و چگونگی نگهداری شیر در یخچال یا دمای اتاق - آموزش در خصوص زمان و نحوه از شیر گرفتن شیرخوار به مادر - توصیه به مصرف مکمل‌ها نظیر قطره A+D یا مولتی ویتامین - تعیین مراجعات بعدی کودک و ثبت آن در کارت مراقبت کودک - بحث گروهی با دانشجویان و جلسه پرسش و پاسخ در خصوص موارد ذکر شده و موارد مورد نیازی که گفته شد
روز سوم	<ul style="list-style-type: none"> - شروع کار در ادامه روز قبل - ادامه پایش رشد کودک - آموزش در خصوص شروع تغذیه تکمیلی و اینکه در هر سنی چه غذایی توصیه می‌گردد - آموزش در خصوص مصرف مکمل‌ها و نحوه صحیح مصرف آنها - آموزش حوادث و سوانحی که در هر دوره‌ی سنی کودک را تهدید می‌کند - آموزش و توصیه در خصوص روابط عاطفی و چگونگی انجام آن توسط والدین - آموزش در خصوص تقویت مهارت‌های فردی و تکاملی کودکان - ارائه تکالیف و بحث‌های گروهی با دانشجویان و پرسش و پاسخ
روز چهارم	<ul style="list-style-type: none"> - بررسی مادران باردار، نظیر بررسی آزمایشات، سونوگرافی و تعیین LMP و تاریخ احتمالی زایمان - سن بارداری و تعیین هفته بارداری ثبت آن در دفترچه مراقبت بارداری و تعیین مراجعه بعدی مادر باردار - بررسی آزمایشات و در صورت وجود مشکل ارجاع بیمار به پزشک - آموزش علائم خطر دوران بارداری و یادآوری آن به مادر - انجام مراقبت‌های مادر باردار نظیر کنترل فشارخون، کنترل وزن و پیگیری واکسیناسیون مادر باردار و در صورت نیاز تزریق واکسن در موعد مقرر - توصیه به مصرف اسید فولیک و یا سایر مکمل‌های مورد نیاز مادر باردار - تعیین BMI (شاخص توده بدنی) و دادن آموزش‌های لازم تغذیه‌ای بر اساس BMI - آموزش و تأکید بر تغذیه دوران بارداری با تأکید بر عدم مصرف نمک، چربی و مواد غیرمجاز یا کنسروها - بحث گروهی و پرسش و پاسخ در خصوص بهداشت دوران بارداری و تغذیه این دوران

ایام	برنامه روزانه کارآموز
روز پنجم	<ul style="list-style-type: none"> - ادامه فعالیتهای روزهای گذشته - آموزش به مادران باردار در خصوص بهداشت دوران بارداری نظیر نوع لباس پوشیدن و نحوه استراحت - آموزش در خصوص مشکلات شایع بارداری نظیر یبوست، سوزش سردل، تکرر ادراری و چگونه برخورد با این مشکلات - آموزش به خانم‌های مراجعه کننده در خصوص معاینات دوره‌ای پستان و آموزش به صورت نمایش فیلم، استفاده از ماکت، پمفلت یا بروی خود مراجعه کننده - آموزش اهمیت پاپ اسمیر و آموزش در خصوص موارد کار شده و مورد نیاز در مرکز - بحث گروهی و پرسش و پاسخ در خصوص موارد کار شده و مورد نیاز در مرکز
روز ششم	<ul style="list-style-type: none"> - ادامه فعالیتهای روزها قبل - آموزش مدارس در تمام مقاطع تحصیلی بر حسب برنامه ریزی مرکز بهداشت - تعیین نیاز آموزشی براساس تقویم آموزشی موجود در مرکز - آموزش به دانش آموزان با استفاده از وسایل کمک آموزشی نظیر نمایش فیلم، انیمیشن، استفاده از ماکت، پمفلت - با توجه به تقویم آموزشی در برگزاری مراسم و یا جشن های خاص در مدارس نظیر روز جهانی تخم مرغ، روز جهانی کودک، روز جهانی ایدز یا سرطان شرکت و به دانش آموزان آموزش می‌دهد - بررسی فضای آموزشی مدارس و مطابقت آن با استاندارد های یک فضای آموزشی - پرسش و پاسخ و بحث گروهی با دانشجویان
روز هفتم	<ul style="list-style-type: none"> - ادامه فعالیت روز قبل - در نظر گرفتن آموزش گروهی برای گروه های مراجعه کننده نظیر سالمندان - آموزش و یاد آوری این مسئله که سالمندان یکی از گروه های هدف ما می باشند بنابراین بررسی و پایش بزرگسالان نظیر کنترل فشار خون و وزن - آموزش بزرگسالان در خصوص نوع تغذیه، مواد مورد نیاز بدن و نیاز های غذایی آن‌ها و مصرف مکمل هایی نظیر ویتامین D3 و کلسیم - آموزش در خصوص نوع فعالیت و یا ورزش و انجام پیاده‌روی و داشتن تحرک لازم - آموزش های گروهی به صورت مثال در خصوص مصرف ویتامین D3 و پیشگیری از پوکی استخوان، انجام پاپ اسمیر و معاینه پستان - پرسش و پاسخ و بحث گروهی با دانشجویان همچون روال گذشته
روز هشتم	<ul style="list-style-type: none"> - ادامه فعالیتهای روز قبل نظیر پایش کودکان و کنترل مادر باردار و..... - همراهی با کارشناس بهداشت محیط جهت بررسی مشاغل - بررسی و بازدید مغازه‌ها، کارگاه‌ها و مراکز فنی (سوپرها، نانوایی‌ها، آرایشگاه‌ها، تراشکاری‌ها و.....) - بررسی نتایج آزمایش آب از نظر کلر و PH - بررسی این اماکن از نظر رعایت موارد بهداشتی - بررسی فضاهای بازدید شده و مطابقت آن با استانداردهای بهداشتی - ارائه یک گزارش کامل از بررسی انجام شده
روز نهم	<ul style="list-style-type: none"> - ادامه فعالیت روز های گذشته - ارائه یک فرآیند پرستاری به صورت کامل از بررسی یک مراجعه کننده - ارائه آزمون بالینی، پرسش و پاسخ از موارد ذکر شده در روزهای گذشته - ارائه گزارش کار از بازدید های مدارس و سایر مراکز - امضا و بررسی

شیوه ارزشیابی دانشجو

- تکمیل لاک بوک
- ارزیابی گزارش‌های مربوط به بازدید
- تهیه پوستر بهداشتی مرتبط
- ارائه گزارش تحقیق بصورت پروژه کامل
- ارزشیابی عملکرد دانشجو با استفاده از فرم تدوین شده